

הדופק הישראלי/פלסטיני: סקר משותף

--- לפרסום ---

חרף תמיכה יציבה בפתרון שתי המדינות, שני הציבורים מפגינים הקשחת עמדות משמעותית בנוגע לחבילת הסכם הקבע שתוביל ליישום הפתרון. עם זאת, שני הציבורים עדיין מעדיפים שתי מדינות על כל מסגרת אחרת לפתרון הסכסוך. צמדים של תמריצי סכום אפס יכולים להעלות במידת מה את התמיכה בשני הצדדים, מה שמעיד על גמישות מסוימת. אך רמת האמון יורדת, ורוב הפלסטינים, כמו גם הישראלים, מסכימים שסיפוח יפגע בסיכויים להשיג שלום.

26 באוקטובר 2020

להלן התוצאות של סקר הדופק הפלסטיני-ישראלי: הסקר המשותף נבנה על ידי [המרכז הפלסטיני למדיניות ולמחקרים](#) ברמאללה ו**תוכנית אוונס לניהול סכסוכים ונישור באוניברסיטת תל אביב**, במימון של נציגות הולנד ברמאללה ונציגות יפן לפלסטין דרך UNDP/PAPP.

פתרון שתי המדינות עדיין מועדף בהשוואה לכל שאר האפשרויות שנבחנו, כולל פתרון של מדינה אחת שוויונית ודמוקרטית, מדינה אחת ללא שוויון וקונפדרציה של שתי מדינות. עם זאת, אפילו פתרון שתי המדינות לא זוכה לתמיכה של רוב באף אחד מהציבורים, ואחוז התמיכה הכולל נותר כמעט ללא שינוי מאז 2018.

- 43% מהפלסטינים תומכים בפתרון שתי המדינות לעומת 56% המתנגדים לו.
- 44% מקרב כלל הישראלים (42% מקרב הישראלים היהודים) תומכים בפתרון שתי המדינות, ואילו 42% מתנגדים.

חלופות אחרות זוכות לתמיכה נמוכה יותר, אך הפתרון של מדינה אחת ללא זכויות שוות פופולרי יותר בקרב שני הצדדים לעומת מסגרות המבוססות על שוויון. שיעור הולך וגדל מסרב לתמוך באחת מהאפשרויות ומשקף הלך רוח ציבורי על פיו אין אפשרות לפתור את הסכסוך באמצעות הסכם פוליטי.

- מדינה אחת שוויונית: 27% מכלל הישראלים והפלסטינים (כל אחד מהציבורים בנפרד) תומכים במדינה דמוקרטית אחת.
- קונפדרציה של שתי מדינות נתמכת על ידי 30% מקרב כלל הישראלים ו-29% מקרב הפלסטינים.
- מדינה אחת לא-שוויונית: כאשר נשאלו המשתתפים אם הם תומכים בחלופה שבה הצד שלהם ישלוט בכל השטח בעוד הצד השני יזכה לזכויות חלקיות בלבד, התקבלו תוצאות זהות כמעט בקרב היהודים הישראלים ובקרב הפלסטינים – 35% ו-36% בהתאמה תמכו באפשרות זו.

הקשחה משמעותית של העמדות: פלסטינים וישראלים נשאלו על חבילת שלום הוזה לזו שהצגנו להם באמצע 2018, ואשר מייצגת גרסה מעודכנת של החבילה שהצגנו לשני הצדדים חמש פעמים במהלך ארבע השנים האחרונות. הממצאים מעידים על צניחה משמעותית באחוזי התמיכה בקרב שני הציבורים.

- רק 27% מקרב הפלסטינים תומכים בתוכנית המפורטת (בהשוואה ל-42% באמצע 2018, ירידה של 15 אחוזים).
- מקרב הישראלים, 36% מקרב הישראלים היהודים (בהשוואה ל-45% לפני שנתיים, צניחה של 9 אחוזים) תומכים בחבילה של הסדר הקבע, לעומת 49% מקרב הישראלים הערבים.
- בסך הכול, 38% מקרב הישראלים תומכים בהסדר המפורט.

חבילת הסדר השלום כוללת: מדינה פלסטינית מפורזת, נסיגה ישראלית לגבולות הקו הירוק עם חילופי שטחים שווים, איחוד משפחות בישראל ל-100,000 פליטים פלסטינים, מערב ירושלים כבירת ישראל ומזרח ירושלים כבירת פלסטין, הרובע היהודי והכותל המערבי בריבונות ישראלית והרובעים המוסלמי והנוצרי וכן הר הבית / מתחם אל-אקצא בריבונות פלסטינית, ישראל והמדינה הפלסטינית העתידית יהיו מדינות דמוקרטיות, ההסכם הדו-צדדי יהיה חלק מהסכם אזורי על פי המתווה של יוזמת השלום הערבית, וארצות הברית וכל מדינות ערב הגדולות יבטיחו יישום מלא של ההסכם בשני הצדדים, ויורזו על קץ הסכסוך והיעדר תביעות נוספות. חמישים ואחד אחוזים מהישראלים (56% מקרב הישראלים היהודים) ו-70% מהפלסטינים מתנגדים לחבילה זו של פתרון שתי-המדינות.

עם זאת, שני הצדדים מפגינים מידה של גמישות כאשר מוצגים להם תמריצים, אפילו כאשר התמריץ כולל גם תמריץ נגדי לטובת הצד השני.

- שישה זוגות שונים של תמריצים/מחירים שכנעו יותר יהודים ישראלים לתמוך בתוכנית המפורטת של פתרון שתי המדינות כפי שהוצגה לעיל, לעומת אלו שתמכו בתוכנית המפורטת בשאלה הראשונית; בממוצע, 45% מהישראלים שהתנגדו בתחילה לתוכנית, שינו את דעתם בתגובה לצמדי התמריצים השונים. שלושה צמדים גרמו לרוב מקרב היהודים הישראלים לומר שיש סיכוי סביר יותר שיתמכו בחבילה.
- ארבעה צמדים של תמריצים/מחירים שכנעו יותר פלסטינים לתמוך בחבילת השלום לעומת אלו שתמכו בחבילת השלום המפורטת בשאלה הראשונית; בממוצע, חמישית מהפלסטינים שהתנגדו להסכם הראשוני הביעו נכונות לשנות את דעתם. אף אחד מצמדי התמריצים לא שכנע רוב מקרב הפלסטינים לומר שיש סיכוי סביר יותר שיתמכו בחבילה המפורטת של הסכם שתי המדינות.

תוכנית טראמפ או "עסקת המאה": בסקר זה נבדקה גם חבילת שלום נוספת: תוכנית השלום של טראמפ או "עסקת המאה". כמו חבילת השלום שבחנו במהלך השנים, גם העסקה הזו פורקה לרכיביה העיקריים. הציבור נשאל על כל אחד מהרכיבים בנפרד ועל החבילה באופן כללי. הממצאים דרמטיים: 93% מהפלסטינים התנגדו לתוכנית ו-5% קיבלו אותה. מקרב הישראלים, רוב של ישראלים יהודים (51%) קיבל את התוכנית, 30% דחו אותה, ו-19% אמרו שאינם יודעים או אינם בטוחים. רוב גדול של פלסטינים (69%) חשב שהישראלים היהודים יקבלו את התוכנית. בצד הישראלי, שני שליש חשבו שהפלסטינים ידחו את התוכנית.

השטח העמוק: חוסר אמון, פחד ותפיסות שליליות לגבי האחר

התפיסות לגבי הצד השני החרפו משמעותית מאז אמצע 2018 ונמצאות כעת בנקודת שפל, כאשר שני הצדדים מייצגים תמונת מראה האחד של השני.

- שמונה עשר אחוז מהפלסטינים מאמינים לכוונות השלום של הישראלים היהודים, ו-19% מהישראלים היהודים אומרים זאת לגבי הפלסטינים. משני הצדדים, כשלושה רבעים אינם מאמינים בכוונות השלום של הצד השני.
- תשעים אחוזים מהפלסטינים מאמינים שלא ניתן לסמוך על יהודים ישראלים, ו-79% מהיהודים הישראלים מבטאים תחושות דומות כלפי הפלסטינים (כלומר, אמרו שאינם מסכימים עם המשפט "אפשר לסמוך על פלסטינים / על יהודים ישראלים").

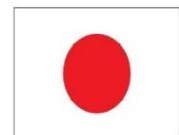
סיפוח: רע לשלום, רע לביטחון, אין רוב.

אף כי הסיפוח הישראלי הרשמי נדחה, גורל התוכנית עדיין לא ברור. לכן, במסגרת הסקר שאלנו את שני הצדדים מה תהיה השפעת הסיפוח. מתנחלים ישראלים, המהווים פחות מ-5% מהאוכלוסיה בישראל, הם הקבוצה היחידה שבה נמדד רוב שתומך בסיפוח וסובר שתהיה לו השפעה חיובית. למרבה האירוניה, רוב הפלסטינים מסכימים עם המתנחלים לגבי יתרונות הסיפוח – מנקודת המבט הישראלית.

- כאשר נשאלו אם הסיפוח יקדם או יפגע בסיכויי השלום, 11% מהישראלים חשבו שהוא יקדם, וכמעט מחצית (47%) חושבים שהסיפוח יפגע בסיכויי השלום – השאר לא חושבים שתהיה לו השפעה (28%) או שאינם יודעים.
- רוב גדול, 78% מקרב הפלסטינים, מאמינים שהסיפוח יפגע בסיכויי השלום, ורק 6% סבורים שהסיפוח יקדם שלום.
- רק 29% מקרב הישראלים מאמינים שהסיפוח יחזק את ביטחון ישראל; יותר ישראלים (39%) מאמינים שהוא יפגע בביטחון (השאר סבורים שלא תהיה לו השפעה, או שאינם יודעים).

המדגם מקרב הפלסטינים כלל 1200 בוגרים שהשתתפו בריאיון פנים אל פנים בגדה המערבית, במזרח ירושלים וברצועת עזה ב-127 מיקומים שנבחרו אקראית בין 12-26 באוגוסט 2020. טעות הדגימה המרבית היא +3%. המדגם הישראלי כלל 900 בוגרים שרואיינו באמצעות האינטרנט על ידי חברת מדגם בעברית ובערבית בין 12 באוגוסט ל-3 בספטמבר 2020. במדגם נכללו 500 יהודים תושבי ישראל, 200 מתנחלים מהגדה המערבית ו-200 ערבים ישראלים. קובץ הנתונים המשולב המתייחס לישראלים עבר שקלול מחדש כדי שישקף באופן מדויק את היחס בין שלוש הקבוצות האלו בחברה הישראלית, ואת החלוקה העכשווית מבחינה דמוגרפית ודתית/חילונית. טעות הדגימה המרבית היא +4% - הסיכום המובא להלן נכתב על ידי ד"ר חליל שיקאקי, מנהל המרכז הפלסטיני למדיניות ולמחקרים, ד"ר גמרוד רוזלר מאוניברסיטת תל אביב וד"ר דליה שיינדלין.

מצורף סיכום הסקר המלא. למידע נוסף וראיונות צרו קשר עם חמדה ג'אבר, מזכיר המרכז הפלסטיני למדיניות ולמחקרים, בכתובת hamada.jaber@pcpsr.org או במספר 059-9474310.

במימון נציגות הולנד ברמאללה ו-UNDP/PAP בשם נציגות יפן בפלסטין.